

A. O. Emery

265

Dve siroti

Roma

Opazil je, da je odsevala iz obraza mlade žene groza, kadar je govorila o njem. In podli Indijanec je slišal, kako izraža nesrečna žena bojazen in grozo, videč v duhu svojega moža v borbi z Indijancem.

Prisluškujočemu Indijancu je igral na obrazu isti lokavi in prisiljeni smehljaj, ki se ga je Marjana tako bala.

Tisti hip je Indijanec pograbil svoj tomahawk kot da že hoče navaliti na poročnika. In res je bil za to ugoden trenutek; Indijanec bi bil lahko opravil svoj izdajalski posel.

Poročnik bi se niti braniti ne bil mogel, ker je napol sedel, napol ležal, držeč Marjano glavo na prsih.

Toda v hipu, ko je Indijanec že hotel planiti naprej, se je Marjana iztrgala iz objema svojega moža in se vsa prestrašena ozrla proti grmovju, odkoder je bila zaslišala lahen šum.

Poročnik je bliskovito potegnil pištolo in se pripravil na napad. Indijanec se je pa tiho in naglo splazil nazaj.

— Kaj si pa slišala? — je vprašal poročnik Marjano po kratkem, a napetem pričakanju.

— Zdelo se mi je, da slišim tam... v travi...

— Vraga! — je odgovoril poročnik zopet pomirjen, — gotovo sta konja nemirna.

Indijanec je bil zamudil ugodno priliko. Odplazil se je do konj in opustil za enkrat svojo zločinsko nakano.

In tako se je začela noč, ki je v nji samo naključje rešilo naša popotnika.

Poročnik je bil zelo utrujen in je kmalu zaspal; Marjana je pa bedela vso noč. Toda noč je minila brez nove nevarnosti.

Indijanec je naprej pogledal, če je s konjema vse v redu, potem se je pa splazil globlje v gozd. Poznal je tako dobro vse koticke, vse prehode skozi prepleteno grmovje in drevje, da je prispel brez vsakega tavanja h gorskemu potoku, ki se izliva po nešteti ovinkih v Ohio.

Potem je šel nekaj časa ob potoku, dokler ni prispel do divje skalnatega korita.

Tu se je sčel in stopil s tomahawkom v roki v vodo, ki mu je segala še čez pas. Po vodi je prišel do velike skalne votline.

Baš na kraju, kjer se je Indijanec ustavil, je bila v skalni steni odprtina. Kdor bi si jo bil skrbno ogledal, bi bil spoznal, da jo je človeška roka namenoma napravila in da je komaj tako velika, da lahko zleze človek skozi njo.

Indijanec je prisluhnil, potem je pa pobral pest prsti in jo vrغل v odprtino.

Potem je pa spretno splezal po gladki steni do odprtine in že je izginil v nji.

Tako je priplezal kmalu do tesne votline med strmimi skalami. Šele tu se je lahko vzravnal.

Potem je stopil v kot votline, kjer je opazilo njegovo bistro oko ustje nekakšnega naravnega hodnika. Še nekaj ostrih ovinkov in hodnik je zažarel v luči, ki je svetila iz globokega brezna, kjer je bil konec hodnika.

Tu je Indijanec pokleknil in se dotaknil s čelom zemlje. Potem je pa vstal in spregovoril s svečanim glasom:

— Papay položi kmalu novo žrtev k tistim, ki še vedno mire gnev Velikega Duha, da nakloni svojo milost Papayevemu očetu, cigar duh plava po večnih loviščih, dočim trone njegove kosti na dnu Velikega jezera.

Znova se je dotaknil s čelom zemlje in pripomnil:

— Naj Veliki Duh sprejme žrtev svojega sina, ki nikoli ne bo pozabil, kaj je njegova dolžnost.

Klečal je še nekaj časa, potem je pa vstal in se spustil na sredo brezna. Tam na dnu enega brezna je zijalo žrelo drugega manjšega. Indijanec se je sklonil nad žrelo in še enkrat obljubil Velikemu Duhu novo žrtev.

Na dnu brezna je voda podzemnega potoka omivala kup človeških kosti. To so bili ostanki trupel nesrečnih popotnikov, ki jih je bil Indijanec žrtvoval svoji osveti in Velikemu Duhu.

Oči krvoločnega divjaka so se divje iskrale, ko je pogledal na dno brezna. Zamahnil je s tomahawkom in iz grla se mu je izvil grozen krič zmagovite osvete...

Šele ko je nastala temna noč, se je Indijanec vrnil tja, kjer je bil pustil naša popotnika.

Poročnik in njegova žena še nista bila zatisnila očesa. Poročnik je prvi zaslišal Indijančeve korake, planil je pokonci in potegnil pištolo izza pasa.

Ta čas je pa že stopil iz goščave Indijanec in zaklical smeje:

— Papay bedi. Njegove oči so zanesljivejšje od orožja, ki ne vidi, njegove roke močnejše od kroglice, ki išče sovražnika zelo daleč. Papay bedi in zato lahko mirno spita. Siouxi ne napadajo popotnikov, nad katerimi bedi Papay.

Kljub temu pa Marjana ni hotela iči na odejo, ki jo je bil poročnik pogrn na hladno zemljo.

Poročnik si je pa položil pod glavo popotno torbo, ki jo je na vsakem počivašišču odvezal od sedla; in tako je zasnal.

Papay je legel pred popotnikoma in si podprl glavo z rokami.

Marjana ni odvrnila pogleda od njega. Opazovala ga je skozi goste trepalnice, ki so dobro zakrivalje njene oči; in videla je, kako upira Indijanec svoje zlohotno žareče oči v njo.

In v mraku noči se ji je zdelo, da vidi oči divje zveri, prežeče na plen.

XXV.

Ko so zgodaj jutraj znova krenili na pot, je poročnik opazil, da njegov konj ne hodi več tako kakor prej.

Zdelo se je, da mučijo ubogo žival hude bolečine tako, da se mora večkrat ustaviti. Poročnik je povedal to Indijancu ter mu obenem izrazil svoje začudenje, da drugi konj ne kaže nobenih podobnih znakov, čeprav ima za seboj isto pot.

Indijanec je malo pomislil in odgovoril:

— Potruditi se hočem, da vam prekrbim drugega; v ta namen pa moramo skozi gozd na drugo stran.

Marjana je zadržala, ko je Indijanec spregovoril o poti skozi neprodirne goščave velikega pragozda.

Zle slutnje so jo vedno bolj mučile, pa naj si je poročnik še tako prizadeval potolažiti jo.

Zadnji trenutki

Staviskega

Naval radovednežev na Chamonix, kjer so hoteli sleparja aretirati, pa si je sodil sam

Afera sleparja Staviskega se razpleta v škandal, kakršnih pozna zgodovina malo. Slepar je sicer iz ruske rodbine, ki se je pa v predzadnjem pokolenju naturaliziral v Franciji. Od leta 1930 je bil večkrat v Budimpešti, kjer je nastopal pod imenom Serge Aleksander. Tam se je sporazumel z madžarskimi aristokrati glede odškodnine od

Rumunije za njihova veleposestva; kupil je od njih terjatve za 15 milijonov frankov. Vrednost teh terjatev je bila določena na milijardo zlatih kron, od teh naj bi pa bilo izplačanih samo 200 milijonov, in sicer postopno, kakor bi od desetih držav prihajali prispevki v dotične fondе. Že pri tem je Staviskega zakrivil velike sleparije, a najbolj na debelo je sleparil z vrednostnimi papirji. Na dan prihajajo vedno nove sleparije, a že zdaj kaže, da bodo znašale poneverbe Staviskega

skoraj eno milijardo frankov.

V Chamonixu še nikoli ni bilo tako živahno, kakor zadnje dni. Mesto je bilo polno gostov iz okoliških kopališč in letovišč, prispelo je pa tudi mnogo novinarjev in fotografov. Pariški brzovlak, ki je pripeljal v Chamonix ženo Staviskega, je bil nabito poln. Staviskega sam je pa že ležal

onesvješčen s prestreljeno glavo v vili Vieux Logis. Umril je v tork zjutraj, ne da bi se pred smrtjo zavedel. Tudi v Chamonixu se je dobro čutilo, kako so si mnogi oddahnili, ko so zvedeli, da Staviskega ne bo več spregovoril. Preiskava bo tekla zdaj brez glavne priče in glavnega krivca. Staviskega je dobro vedel, da ne bo ušel roki pravice, in zato se je ustrelil. Nobenega upanja ni bilo več, da bi mogel pobegniti v inozemstvo. Morda se je tudi bal osvete onih, ki jih je spravil s svojimi sleparijami na beraško palico.

Slepar se je dokaj dolgo skrival, kajti njegova pajdaša laži novinar Pigaglio in Henry Voix sta storila vse

mogoče, da speljeta policijo na napačno sled. Pigaglio je vzel svojo rodbino s seboj v vilo Vieux Logis. Voix je pa povabil svojo ljubico, tako da bi oblasti mislile, da gre za premožno pariško rodbino, ki je na izletu v Savojskih Alpah. Poprej sta bila pajdaša Staviskega najela vilo Les Argentier, kjer se pa družba ni počutila dobro. Potem je najel Pigaglio drugo vilo in izpolnil prijavnice. Policija je bila pa preveč budna in baš prijavnice so izdale sleparsko družbo. Policijski uradnik je namreč ugotovil, da so bile

vse prijavnice izpolnjene z isto roko in da se osebni podatki skoraj ujema-jo s podatki o zasledovanih sleparjih. To je dalo policiji povod za hišno preiskavo. Golo naključje je hotelo, da niso pokali strel ali da se ni odigrala večja tragedija v vili, kajti ob prihodu policije je bil Staviskega sam doma. Če bi bila zbrana vsa družba, bi bili Staviskega aretirali ali pa bi bilo več človeških žrtev.

V hipu, ko je policijski uradnik razbil okno, ker se na trkanje ni nihče oglasil, je sedel Staviskega na postelji v svoji nerazsvetljeni sobi in

takoj je spoznal, da je izgubljen. Zato si je pogljal kroglo v glavo in sicer tako, da mu je prodrla skozi desno in levo sence. Našli so jo v kotu. Nobenega dvoma ni, da gre za samomor, čeprav so bili izraženi prvi hip nekateri pomisleki, kajti baš desno sence je okajeno od smodnika. Vsaka pomoč je bila zaman. Staviskega je imel pri sebi 32.400 frankov in tako so bili razočarani tisti, ki so mislili, da je vzel s seboj vsaj nekaj milijonov.

Soproga Staviskega je prispela v Chamonix v tork dopoldne in na kolodvoru jo je sprejela velika množica radovednežev. Čeprav je skušala utiti fotografom, so jo od vseh strani fotografirali. Ker ni bilo na kolodvoru nobenega avtomobila, jo je odpeljal neki novinar v osebnem avtomobilu v bolnico, kjer je ležal mrtev njen mož. Za možev samomor je zvedela šele med potjo v bolnico in dobila je hud živčni napad. Voix je vedel, da je policija Staviskega za petami in svetoval mu je, naj se sam prijavi bližnji orožniški postaji. Staviskega je pa to misel odločno odklonil, češ da noče v ječo, da bi osramotil svojo rodbino. Izjavil je,

da se ustrelil, čim bi ga hoteli aretirati.

Zadnje dni je bil zelo potr in žal mu je bilo, da so osumljeni udeležbe pri njegovih sleparijah taki možje, kakor Garat, minister Dalimier in Bonnaure.

V Chamonixu in Megeve je bilo zadnje dni zelo napeto ozračje, ker so detektivni noč in dan iskali Staviskega. Vsak tujec je bil osumljen, da je iskani slepar, in zato so si vsi globoko oddahnil, ko so zvedeli, da se je Staviskega ustrelil.

Sin dveh mater

Iz Florence poročajo, da se je odigrala tam med božičnimi prazniki globoka tragedija materinskega srca, ki se je pozno spomnilo na najsvetejšo dolžnost žene. Po 17 letih neumornega in brezuspešnega iskanja je našla vsa skrušena in potrta mati svojega odraslega sina, ki ga je bila zapustila v plencah kot sad prve dekliske ljubezni. Otročička se je bila usmiliła Angležinja Selbjeva in skrbela je zanj tako vzorno, da jo je smatral za svojo pravo mater. Deček je pri nji dorasel in ko se je naenkrat pojavila njegova prava mati, ki ga je hotela vzeti k sebi, je njeno zahtevo odločno odklonil, češ da ne vidi v nji matere, saj je sploh ne pozna. Izjavil je, da pod nobenim pogojem noče zapustiti Selbjeve.

Prava mati, hči ugledne florentinske rodbine, je skrivaj porodila leta 1916 v porodnišnici, kjer ni hotela povedati svojega rodbinskega imena. Za otročička se je zavzela Angležinja gospa Selbjeva, ki je bila prispela iz Bologne v Florence, kjer je iskala v porodnišnici siromašnega otroka, da bi ga sprejela za svojega. Zdej po 17 letih je izrekel najdeni sin pravično sodbo nad ženo, ki ji je bilo pred leti dražje dobro mnenje družbe nego lasten otrok.

Možgani senatorjev in poslancev

Veliko razburjenje so povzročili med ameriškim senatorji in poslanci antropološki izsledki amer. zdravnika Arturja Macdonalda. Mož je zelo vnet za znanstvena raziskovanja, lani je posetil člane ameriškega parlamenta in senata ter jih naprosil naj mu dovolijo v znanstvene svrhe izmeriti in proučiti njihove glave. Večina je radevolje ustregla njegovim želji, ker pač nihče ni slutil, kaj bo iz tega nastalo. Zdej je pa objavil dr. Macdonald obširen članek, ki je zelo razburil predstavnike ameriške demokracije nižje stopnje. Zdravnik navaja mnogo podatkov in z njimi dokazuje, da imajo povprečno vsi ameriški senatorji približno po 10 gramov več možganov, nego poslanci. Svoje izsledke zaključuje z besedami: »Vidimo torej, da potrebuje človek več inteligence za to, da postane senator, nego za poslanca«.

Seveda so protesti kar deževali na glavo za znanost vnetega zdravnika, ki je pa odgovoril ogorčenim poslancem takole: »Po mojem mnenju ljudi zani-ma vedeti, kakšno vrednost imajo po antropoloških izsledkih naši zakonodajalci«. Dr. Macdonald namerava baje svoje raziskavanje razširiti na člane evropskih parlamentov in senatov. Seveda je pa še veliko vprašanje, ali mu bodo po ameriških izkušnjah evropske države to dovolile in če bodo evropski senatorji in poslanci s tem zadovoljni. Vprašanje možganov in inteligence je tako kočljivo, da se ga mora človek dotakniti zelo previdno.

Čudodelno pero.

Priletla dama: Ta klobuk bi mi pristojal, toda pero na njem je grdo. Modistka: Saj baš to pero vas dela za 10 let mlajšo, gospa.

— No, pa naj bo, dajte mi ta klobuk in priprite nanj še eno pero.

LOVCI!

Predno se odločite za nakup lovske puške in lovskih potrebin, oglasite se pri stari renomirani trdkci

FR. SEVČIK

LJUBLJANA, Židovska ulica št. 8. — Telefon št. 33-78
Orožje, municija za lov, šport in obrambo po najnižjih cenah. — Opozarjam še na novi model FN pištole »BABY«, ki je zlasti pripravna za žep.
Ogled v trgovini; nakup neobvezen.
Prepričajte se o izbiri, ceni in kvaliteti.

MESEČNO SOBO

v centru mesta, za 1 osebo z vso postrežbo, eventualno tudi s hrano, oddam. — Naslov pri upravi Slovenskega Naroda. 5040

VPELJANA GOSTILNA

v Zagrebu poceni naprodaj. — Malešić, Pejačevićev trg št. 3. 433

VELIKO SOBO

prazno ali opremljeno, poceni oddam. Dvorni trg 3-II. 428

POSREDUJEM

denar na
HRANILNE KNJIZICE
velikih denarnih zavodov. — RUDOLF ZORE, Ljubljana, Gledališka 12. 7-T

Modna konfekcija

Najboljši nakup
A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 6/T

MLADE GOBICE

v kisu razpošilja Hrastnik, Nova cerkev, p. Vojnik pri Celju. 434

KONTORISTINJA

resna moč, s prakso, perfektna srbsko-hrvatska stenografinja, z znanjem nemškega jezika, večja vseh pisarniških del — lahko dobi takoj stalno in dobro nameščenje pri solidnem podjetju na Sušaku. — Ponudbe pod »Br. 438« na upravo Slovenskega Naroda.

STANOVANJE DVEH SOB

predsobe, kuhinje in pritliklin takoj oddam. — Domobranska cesta št. 15. 435

ENOSOBNO STANOVANJE

obširno, velika predsoba, visoko pritličje, takoj oddam, ev. pozneje. — Ponudbe pod »Blau-weisova 439« na upravo Slov. Naroda.

PEKOVSKEGA VAJENCA

z vso oskrbo sprejme A. Bohorič, Tržič. 437

BLAGAJNICKARCO

sprejme kavarna Royal, Cakovce, Medjimurje. 436

DVE SOBI

opremljeno in prazno oddam v Rožni dolini, Cesta X, št. 25 (Pod Rožnikom).

PREKRASNA POLT ZA NEKAJ DINARJEV

Neki slavni strokovnjak za kožo lic je iznašel nov senzacionalen dodatek za rižev puder ter ga nazval »smetanov puder«. Lahko plešete ves večer v najbolj razgreti plešni dvorani, ne da bi se Vam na nosu ali licu pojavil tudi najmanjši sled bleska, če uporabljate puder, pomešan s peno smetane. U pudru Tokalon je pena smetane v znanstveno in točno odrejenih proporcijah

ter na patentiran način zmešana z najfinjšim na zraku posušenim pudrom. To učinkuje tako, da se puder Tokalon obdrži na licu ves dan, celo v najmočnejšem vetru in dežju. Puder Tokalon je tako fin in nežen, da ne bo nihče nikdar niti slutil, da Vaša najlepša polt, ki Vam jo daje, ne izvira samo od Vaše prirodne lepote.

KLIŠARNA

Telef. 2495

Izvršuje enobarvne in večbarvne tiskane klišaje, enobarvne in večbarvne autotipije, kombinirane klišaje za savane in finišni papir, klišaje po poročilih, slikah in risbah, rokopiših in fotografijah za razglednice, reklamne slike, vinjete

Jugografika

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 23